

Ірина Сус,
кандидат філологічних наук,
молодший науковий співробітник відділу рукописів
Львівської національної наукової бібліотеки України
імені Василя Стефаника
irynasus2014@ukr.net

ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ ЛЕКСИКОГРАФІЇ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТ.

У статті розглянуто одинадцять друкованих і рукописних пам'яток українсько-польської лексикографії першої половини ХІХ ст. За способом представлення в них лексичного матеріалу виокремлено самостійні та притекстові лексикографічні праці. Проаналізовано макро- й мікроструктурні особливості пам'яток.

З'ясовано, що джерелами для укладання словників слугували лексикографічні праці, лексика української народнорозмовної мови та лексика зі збірки українських народних пісень. Першу групу пам'яток становлять друкований «Природный словарь славено-польский ...» (Львів, 1830) Йосипа Левицького та рукописні «Матеріяли до словаря русскаго 1822–1826» Івана Лаврівського, «Словарь языка южно-русского 1834–1844» Івана Вагилевича, «Матеріяли до руского словаря» Йосипа Скоморовського.

Другу групу складають пам'ятки притекстової лексикографії. У більшості цих джерел українська лексика зафіксована польською графікою. «Słowniczek mniej zrozumiałych słów ruskich» представлений у додатку до збірки «Pieśni ludu ruskiego w Galicyi» (Львів, 1839–40) Паулі Ігнація Жеготи. У друкованих та рукописних наукових працях І. Вагилевича вміщено шість українсько-польських словничків. З-поміж них одна фразеографічна пам'ятка «Idyotyzmu» – частина рукописної монографії «Rozprawy o języku południowo-ruskim». В етнографічних розвідках «Huculowie. Mieszkańcy wschodniego wzgorza Karpat», «Wojki, szczep rusko-słowiański w Galicyi», «Łemki. Mieszkańcy zachodniego wzgorza Karpat» І. Вагилевича вміщено гуцульський (друкований та рукописний варіанти), бойківський (два рукописні варіанти), лемківський (рукописний) словнички з польськими відповідниками.

Ключові слова: українсько-польська лексикографія першої половини ХІХ ст., друкований словник, рукописний словник, притекстова лексикографія, макро- й мікроструктура словника.

Iryna Sus. Do historii ukraińsko-polskiej leksykografii z pierwszej połowy XIX w.

Przebadano jedenaście drukowanych i rękopiśmiennych zabytków leksykografii ukraińsko-polskiej z pierwszej połowy XIX wieku. W sposób, w który został przedstawiony materiał leksykalny, wyróżniono odrębne i przytekstowe prace leksykograficzne. Analizowane są makrostrukturalne i mikrostrukturalne cechy szczególne zabytków.

Słowa kluczowe: leksykografia ukraińsko-polska z pierwszej połowy XIX wieku, słownik drukowany, słownik rękopiśmienny, leksykografia przytekstowa, makrostruktura i mikrostruktura słownika.

Sus Iryna. To the history of ukrainian-polish lexicography of the first part of the 19th century

The paper studies eleven printed and handwritten Ukrainian-Polish lexicographic sources, including separate lexicographic works and glossaries. The peculiarities of macro- and microstructure of the dictionaries have been characterized. It has been proved that the lexicographic works served as sources for the compilation of “Dictionary of Ukrainian Live Folk Language” and “Dictionary of the Collection of Ukrainian Folk Songs”. The first group

consists of the independent lexicographic works: printed «Приручный словарь славено-польский ...» (The Handy Slavonic-Polish Dictionary ...; Lviv, 1830) by Yosyp Levytsky, and handwritten works «Матеріялы до словаря русскаго» (Materials to the Ruthenian Dictionary; 1822–1826) by Ivan Lavrivsky, «Словарь языка южно-русского» (South Ruthenian Dictionary; 1834–1844) by Ivan Vahylevych, «Матеріялы до руского словаря» (Materials to the Ruthenian Dictionary) by Yosyp Skomorovsky.

The second group consists of Ukrainian-Polish sources of the glossary lexicography. The Ukrainian vocabulary was represented by Polish graphics in most of the sources. Ukrainian-Polish «Słowniczek mniej zrozumiałych słów ruskich» was included into annexes to the collection «Pieśni ludu ruskiego w Galicji» (1839–1840) by Pauli Żegota. I. Vahylevych's ethnographic studies «Huculowie. Mieszkańcy wschodniego wzgórza Karpat», «Boyki, szczerp rusko-słowiański w Galicyi», «Lemki. Mieszkańcy zachodniego wzgórza Karpat» contained five glossaries: printed and handwritten Hutsul variants, two handwritten Boyko variants, and handwritten Lemko glossary. The phraseographic work «Idyotyzyму» was part of his monograph «Rozprawy o języku południowo-ruskim».

Key words: *Ukrainian-Polish lexicography of the first part of the 19th century, printed dictionary, handwritten dictionary, glossary, macrostructure and microstructure of dictionary.*

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій. В історії української перекладної лексикографії першої половини XIX ст. малодослідженою ділянкою залишаються українсько-польські пам'ятки. Мовознавці досі зосереджували увагу на характеристиці окремих словників або деяких мовних явищ у них. Зокрема діалектну лексику зі «Словаря языка южно-русского» І. Вагилевича Б. Галас використовує для зіставлень з іншими словниковими матеріалами того часу [8, с. 87–97]. А. Будзяк підготувала до друку «Словарь ...» І. Вагилевича у виданні «Rękopiśmienna spuścizna słownikarska Iwana Wahylewycza» (Краків, 2014), схарактеризувавши в пам'ятці макро- й мікроструктуру, правопис, діалектні фонетичні та морфологічні риси української лексики, запозичення до української мови, українську народну лексику на позначення фауни [1, с. 51–60; 2, с. 26–33; 23, с. 108–410].

Б. Галас у «Матеріялах до руского словаря» Й. Скоморовського проаналізував фонетичні, морфонологічні та лексичні явища, властиві карпатському регіону [7, с. 48–58; 9, с. 185–191; 10, с. 57–59; 10, с. 128–137].

Словничок в опублікованій етнографічній розвідці «Huculų, mieszkańcy wschodniego wzgórza Karpat» І. Вагилевича вперше розглянув Я. Януб у статті «Słownik huculski sprzed stulecia», зазначивши про неточно передані польські відповідники [25, с. 3–12]. Топографічні назви – апелятиви, зафіксовані І. Вагилевичем у словничках-додатках до етнографічних розвідок про бойків, гуцулів та лемків, вивчала А. Будзяк [4, с. 35–45]. П. Горещький проаналізував окремі макро- й мікроструктурні особливості «Słowniczka mniej zrozumiałych słów ruskich» П.-І. Жеготи [12, с. 54–55].

Рукописний українсько-польський фразеологічний словничок «Idyotyzyму» підготував до друку Й. Дзендзелівський у 1979 р. [5]. Лексико-граматичні розряди фразеологізмів в пам'ятці визначила Л. Ткач [22, с. 277–292]. А. Будзяк виявила в «Idyotyzyzm»-ах українські фразеологізми з компонентами польського походження та виконала зіставлення фразеологічних одиниць пам'ятки, «Галицько-руських народних приповідок» І. Франка та «Фразеологічного словника української мови» (Київ, 1999) [3, с. 69–76; 24, с. 282].

«Приручный словарь славено-польский или собраніе реченій славенскіхъ неѣдобъ разумителныхъ *обруаюцихъсѧ* въ Книгахъ Церковныхъ на *языкъ* польскій толкованыхъ» (Львів, 1830) Й. Левицького та «Матеріялы до словаря русскаго» І. Лаврівського не були об'єктом вивчення.

Мета статті – систематизувати українсько-польські друковані й рукописні лексикографічні пам'ятки першої половини XIX ст. та описати їхні макро- й мікроструктурні характеристики.

Методи дослідження. У дослідженні використано структурний метод для аналізу макро- й мікроструктури пам'яток, метод компонентного аналізу – для класифікації фразеологічних одиниць. За допомогою прийому кількісних підрахунків встановлено кількість онімів та фразем у словниках.

Виклад основного матеріалу. Українсько-польські лексикографічні пам'ятки першої половини XIX ст. становлять одинадцять друкованих та рукописних джерел. За способом представлення лексичного матеріалу це є самостійні та притекстові лексикографічні праці.

Самостійні лексикографічні праці репрезентують чотири українсько-польські пам'ятки. Зпоміж них одна друкована – «Прирѣчный словарь славено-польскій ...» (Львів, 1830) греко-католицького священника, українського мовознавця, поета, перекладача, публіциста Й. Левицького [15].

У передмові до «Прирѣчного словаря славено-польского ...» Й. Левицький визначив його завдання: «собрати самыя трѣднѣйшія слова обрѣтающіася въ книгахъ церковныхъ, безъ которыхъ разѣмѣніа найпаче Свѣщенницы немогутъ никакимъ образомъ словесно ѡдавати честь и приносить моленіа Богѣ» [17, с. IV]. І. Огієнко зазначив, що «Прирѣчный словарь славено-польскій ...» надрукований для потреб духовенства Галичини в час його найбільшої полонізації [19, с. 125].

До макроструктури «Прирѣчного словаря славено-польского ...» увійшло 4 500 слів церковнослов'янської мови української редакції: апелятиви та спорадично – оніми, зокрема хремотоніми: *Акаѡїсть* (с. 1), *Антологіонъ* (с. 3), *Євхологій* (с. 21); теонім *Господь* (с. 16); міфоніми: *Колѣда* (с. 35), *Кѣшало* (с. 42). Мікроструктура словника містить граматичну інформацію, зокрема числову характеристику іменників, що вживаються лише у формі мн.: *надраги* (множ. числ.) (с. 49), *надры* (множ. числ.) (с. 49); у прикметниках й дієприкметниках – закінчення ж. і с. р.: *пособивый -аа, -оє* (с. 89), *слаккій, -аа, -оє* (с. 116), *постижен, -жна, -жно* (арк. 89), *собирательный, совокѣшительный -аа, -оє* (с. 117). Значення заголовних слів передано польськими однослівними відповідниками: *ничтѡже* 'nic' (с. 64), *пѣтерица* 'pastoral' (с. 80), *селѡ* 'pole' (с. 113); описовими конструкціями: *Сіли* 'nazwisko aniołŃw drugiego stopnia' (с. 113), *сотъ* 'płaster miodu' (с. 120).

Цією пам'яткою Й. Левицький продовжив традицію створення «словено-польських» словників, виданих у Супраслі в 1722 р. та в Почаєві в 1751, 1756, 1804 рр. [15, с. 78]. На підставі зіставлення макро- й мікроструктури «Прирѣчного словаря славено-польского ...» та його лексикографічного джерела «Лѣзїкона сирѣчь словѣсника славѣнскаго, имѣющъ в себѣ слова первые славенскія азбучныя, посемъ же полскія» (Почаїв, 1804) виявлено відмінності в обох пам'ятках. Зокрема макроструктура «Прирѣчного словаря славено-польского ...» доповнена мовознавчими термінами: *дїєпричастіє* 'imiesłŃw, (gerundium)' (с. 19), *надежь* 'w gramatyce spadek (casus)' (с. 78); церковно-релігійними термінами: *пасхаліа* 'tablica z ktŃrej wielkanoc i inne śwїęta od wielkanocy zawisłe dojść można (с. 80), *хиротоніа* 'połŃżenie rąk' (с. 140); біблійною лексикою: *динарїй* 'cztery lub tylko dwie drachmy, moneta żydowska' (с. 17), *идоль* (греч. реч.) 'bałwan, bożyszczе' (с. 33); мікроструктура розширена етимологічною характеристикою заголовних слів: *дора* (греч. реч.) 'dar' (с. 18), *єламъ* (греч. реч.) 'młŃdzieniec' (с. 20) та інформацією про лексико-граматичні розряди займенників, прислівників: *азъ* (местоим.) 'ja' (с. 1), *до косна* (нарѣч.) 'do poźna' (с. 18).

Авторами рукописних джерел цієї групи були провідники національного відродження в Галичині. Першу пам'ятку – українсько-польсько-німецький словник «Матеріалы до словаря русскаго» в 1822–1826 рр. уклав І. Лаврівський, греко-католицький священник, доктор богослов'я й філософії [11, с. 50; 16].

Макроструктуру словника становлять близько 22 500 слів, однак він не повний: у першому томі – матеріал на літери Б, В; у другому – на Д, Є, Ж; у третьому – на З, у

четвертому – на Л, М; у п'ятому – на С; у шостому – на Ф, Ч. Лексикографічним джерелом для «Матеріялів ...» слугував один із авторитетних словників того часу – «Słownik języka polskiego» (1807–1814) Б.-С. Лінде [26].

До макроструктури «Матеріялів ...» уведено апелятиви та 77 онімів, зокрема антропоніми: *Маріа*, (4, арк. 104), *Савина* (5, арк. 21), *Барановській* (1, арк. 26 зв.); полісоніми: *Бононѣа* (1, арк. 129), *Добромиль* (2, арк. 49 зв.); хороніми: *Буковина* (1, арк. 159 зв.), *Сербиа* (5, арк. 34 зв.), *Франція* (6, арк. 31); гідроніми: *Бѣзь* (1, арк. 158 зв.), *Днѣстръ* (2, арк. 42 зв.), *Донець* (2, арк. 84) та ін.

У мікроструктурі пам'ятки заголовні слова мають граматичну характеристику українською або польською мовами – в іменників рід та закінчення Р. в. одн.: *баль* 'bal, -u, m.' (1, арк. 12 зв.), *береза* 'brzoza -y, ż' (1, арк. 153), *смола* 'smoła, -y, ż.' (5, арк. 90 зв.); у прикметників закінчення ж. та с. р.: *выгодный* 'wygodny, -a, -e' (1, арк. 272 зв.), *старый* 'stary, -a, -e' (5, арк. 160 зв.) та іншу етимологічну характеристику: *виліа* 'Wiliia, Wigiliia, -ii, ż. z łac. dzień święto poprzedzający, przedświecie, der Vorabend' (1, арк. 218), *мониторъ* 'Monitor, -a, m. z łacin.: napominacz, postrzegacz' (4, арк. 141 зв.) тощо.

І. Лаврівський для передавання значень заголовних слів використовує польські однослівні відповідники: *брѣскъ* 'brzask' (1, арк. 149 зв.), *довжина* 'dłuzyna' (2, арк. 41 зв.), *сатиричний* 'satyryczny' (5, арк. 20) та описові конструкції українською й польською мовами: *спорышь* 'sporysz, зерно в житѣ чорне, велике' (5, арк. 128 зв.), *чеканець*, -нца м. 'ten, co czeka na promocyą, kandydat' (6, арк. 83), *чаманага* -и, f. 'gatunek sztuki mięsa ormiańskiej, wprzody kilku dniami marynowany w saletrze i w różnych ziołach, czamanaga' (6, арк. 53 зв.) та ін.

У пам'ятці подано ілюстрації українською або польською мовами, переважно взяті зі «Słownika języka polskiego» С.-Б. Лінде, часто з паспортизацією: *червонакъ*, *червоногъ*, римляне збытки поповнѣючиѣ зъ самихъ ѣзыкѣвъ червоногѣвъ робили потравѣ. Sen. List. 4. 47. Plin. H. N. 10. 48. Обыйде сѣ безъ ѣзыкѣвъ червонакъѣвъ Sen. List. 4. 47. [X. Pawida Pilchowskiego Sallustyusz Seneki Listy. 8. 4 Voll]. [26, s. 368]; також із українського народного мовлення: *чернавость* – чересь тотѣ бѣлость недобрѣ перебивать сѣ ѣкась чернавость (6, арк. 99–100), *червенець* – оу ніого тисѣча червоньчиковѣ, ѣкъ ничѣ, пѣститѣ ѣхѣ на ѣдень день (6, арк. 111); 3-поміж них – фраземи: *бакі* – бакі комѣ свѣтити 'baki komu świecić' (1, арк. 11), *заверечи* – заверечи комѣ чимѣ очы 'zarzucić komu czym oczu', заверечи мѣ цю въ очы 'zarzucić komu co w oczu' (3, арк. 90); *часъ* – по часѣ рѣсинѣ мѣдрый (6, арк. 69).

Услід за І. Лаврівським українсько-польські словники укладали учасники народознавчого гуртка «Руська трійця» І. Вагилевич та Й. Скоморовський. Діячі «Руської трійці» записували народнорозмовну мову під час започаткованих ними етнографічних експедицій Галичиною, Буковиною та Закарпаттям. Ці лексичні матеріали слугували джерелами для словників української мови [14, с. 89].

І. Вагилевич планував укласти «Словарь языка южно-русского» за зразком словника сербської мови Вука Караджича: з граматиною та описом обрядів і переказів українського народу [20, с. 7]. «Словарь ...» – українсько-польсько-німецько-латинський словник, макроструктура його складає понад 10 000 заголовних слів, укладених за алфавітом [6]. Словник не завершений: близько 6 100 слів заголовних слів мають іншомовні відповідники, зокрема на літери А–Е містяться матеріали кожною із вказаних чотирьох мов. Заголовні слова на Ж–О мають переважно польські й рідше німецькі відповідники, а латинські трапляються лише спорадично. Матеріали від літери П і до кінця рукопису – це здебільшого список лише українських слів.

Макроструктуру пам'ятки становлять апелятиви й оніми (27 назв) української народнорозмовної мови, серед яких переважають хороніми: *Волине* (арк. 20), *Запороже* (арк. 68), *Польще* (арк. 134), *Украйѣна* (арк. 195) та міфоніми: *Дазьбіг* (арк. 35), *Купало* (арк. 86), *Магора* (арк. 93), *Перун* (арк. 125) та ін.

У мікроструктурі «Словаря ...» заголовні слова здебільшого пояснені польськими однослівними відповідниками *байка* 'bajka' (арк. 4), *боронити* 'bronic' (арк. 7), *домівка*

‘romieszkanie’ (арк. 38). Описовими конструкціями головно українською мовою пояснено безеквівалентну лексику – назви на позначення орографічних об’єктів, етноніми, назви народного одягу та прикрас, назви танців та ігор, назви обрядових пісень: *безкиди* ‘звичайне прѣзвище руских Карпатів’ (арк. 5), *бойки* ‘горени рускѣ мешкають в Карпатах від кирниць Сана до Лѣтницѣ’ (арк. 7), *киптарь* ‘горенський куртий кожух вишиваний без рукав’ (арк. 78), *ланка* ‘zawiązka na szyi’ (арк. 88), *коломийка* ‘танец мѣсцевий молодь обой проти твере круги обручают се и розсипают се по рати, а плясающий и его товаришка приспѣвуют тай відспѣвуют докладнѣ пѣсенки’ (арк. 81), *щедрѣвка* ‘обхід свѣточний на Руси – забуток старосвѣцкый – дѣвицѣ обходят з хати до хати та спѣвають пѣснѣ жичаючи щесте’ (арк. 214) та ін.

Серед діячів «Руської трійці» одним із найактивніших збирачів матеріалу до словника української народної мови був Йосиф Скоморовський (1819–1891), греко-католицький священник на Тернопільщині. На основі своїх записів та збірок лексичного матеріалу інших учасників народознавчого гуртка Й. Скоморовський уклав п’яти томний українсько-польський словник «Матеріялы до руского словаря» [14, с. 29, 79–80; 21].

Макроструктуру «Матеріялів ...» становлять понад 27000 заголовних слів: апелятивна лексика та 88 онімів. Найбільше з-поміж них антропонімів (65 назв), які автор подає в нормативному та розмовно-побутовому варіантах: *Ганна*, *Ганѣнька*, *Ганѣся*, *Ганѣська* (1, арк. 121 зв.), *Илько* (2, арк. 128), *Назар* (2, арк. 93), *Остан* (4, арк. 174 зв.); андроніми: *Ильчиха* (2, арк. 128), *Марчиха* (3, 65 зв.), *Стасиха*; хороніми: *Амѣрика* (1, арк. 5), *Галиція* (1, арк. 120 зв), *Франція* (5, арк. 142), *Угерцина* (5, арк. 115 зв.); геортоніми: *Йорданьскіі свята* (2, арк. 137 зв.), *Квѣтна недѣля* (3, арк. 19 зв.), *Успеніє* (5, арк. 131); хрематоніми: *Акафист* (1, арк. 3 зв.), *Апостол* (1, арк. 6), *Молебн* (3, арк. 75).

У мікроструктурі «Матеріялів ...» лексикограф поєднує різні способи характеристики й перекладу заголовних слів. У словнику на дво- й більшескладових заголовних словах позначено наголос. Після заголовного слова подано граматичну характеристику латинською мовою: в іменників рід – *апѣтит*, m.[asculinum] (1, арк. 6), *акѣція*, f.[emininum] (1, арк. 3 зв.), *ягня*, n.[eutrum] ‘jagnię’ (2, арк. 131); число іменників – *ѣстри*, pl.[urālis] (1, арк. 7), *брѣтчики*, pl.[urālis] (1, арк. 30); у прикметників, займенників, прислівників, сполучників, прийменників – частиномовну приналежність: *аксамитѣвиѣ*, adj.[ectivum] (1, арк. 3 зв.), *по арабски*, adv.[erbiu] (1, арк. 6), *ти*, pron.[ōmen] (5, арк. 101), *а*, conj.[unctio] (1, арк. 1).

Переклад заголовних слів виконано кількома способами – однослівними відповідниками: *арендовѣти* ‘arendować’ (1, арк. 6), *бѣронити* ‘bronić’ (1, арк. 28), *відлѣтѣти* ‘odlatywać’ (1, арк. 89), *аллилѣя* ‘alleluja’ (1, арк. 4); синонімними еквівалентами: *зѣдѣ* ‘dosyć, koniec, po wszystkim, daremnie, na próżno’ (1, арк. 129 зв), *краснѣ* ‘ładnie, pięknie’ (3, арк. 31 зв.), *лѣгодити* ‘sporządzać, łagodzić, przysposabiać’ (3, арк. 45); описовими конструкціями українською або польською мовами здебільшого передано безеквівалентну лексику – церковно-обрядові назви: *Акафист* ‘akafist, rodzaj nabożeństwa cerkiewnego, na cześć Pana Jezusa, Najśw. Bogarodzicy, jako też innych Świętych, ułożonego’ (1, арк. 3 зв.), *Апостол*, ‘apostał, księga zawierająca dzieje i listy apostołskie, lekcyя, która sie pod czas mszy czyta z teje księgi’ (1, арк. 6); етнографічні назви: *гаївка*, ‘zabawa, którą lud wyprawia we Święta wielkonocne (zwykle koło Cerkwi)’ (1, арк. 120), *вечерницѣ*, pl. ‘także вечѣрки, pl. wieczornice, wieczórki (szadzki młodzieży wiejskiej pod czas długich zimowych wieczorów) ходити на вечерницѣ’ (1, арк. 43); пояснення значень вигуків і часток: *авѣн*, *авѣнде*, *авѣндеѣка*, *авѣндечка* ‘oto tam (pokazując na przedmiot odleglejszy)’ (1, арк. 1–1 зв.), *авѣсь*, *авѣсьде*, *авѣсьдеѣка*, *авѣсьдечка* ‘oto tutaj (wskazując na przedmiot w bliskości będący)’ (1, арк. 1 зв.), *аѣ* ‘wykrzyknik, wyrażający podziwienie’ (1, арк. 7 зв.) та ін.

У мікроструктурі пам’ятки як ілюстрації до заголовних слів подано українські фраземи. Їхні значення передано польськими еквівалентами або поясненнями: *бѣки забити кому* ‘bake zabić komu, zabałamucić kogo’ (1, арк. 10 зв.), *вѣбити собѣ що з голови* ‘wybić sobie coś z głowy’ (1, арк. 46), *земля на него ѣнала* ‘poczerniał jak ziemia’ (2, арк. 108), *ходити хѣдором за*

ким 'chodzić za kim nieustannie krok w krok' (5, арк. 150). Використано також ілюстрації з фольклору: *відкритися* – свяченою водою не відкритися від него (1, арк. 88 зв.); *діти* – добрѣ дѣти вѣнець, а лихѣї конець (2, арк. 11 зв.) та з живого народного мовлення: *анѣж* – анѣж жего не застанемо дома, що тогди зрѣбимо? (1, арк. 5), *ладити ся* – господарство не ладит ми ся так, як треба (3, арк. 46).

У кінці XVIII – на початку XIX ст. в українському словникарстві сформувалася притекстова лексикографія, «невеликого обсягу словники, написані новою українською літературною мовою, виходили як додатки до збірок народних пісень, художніх творів чи граматик» [12, с. 36–37]. Такі словнички як додатки до творів, на думку І. Матвіяса, поява була важливим чинником у нормуванні української лексики в першій половині XIX ст., оскільки діалектна лексика тоді сприймалася як складова частина лексичного фонду літературної мови [18, с. 146–147]. В історії українсько-польської лексикографії першою пам'яткою українсько-польської притекстової лексикографії є «Słowniczek mniej zrozumiałych słów ruskich» у додатку до другого тому збірки «Pieśni ludu ruskiego w Galicyi» (Lwów, 1839–40 pp.) Паулі Ігнація Жеготи (1814–1895) – фольклориста, етнографа та історіографа, дослідника й видавця польської та української народнопоетичної творчості [13, с. 255; 32, с. 207–214].

Макроструктуру пам'ятки становить близько 650 заголовних слів, укладених за алфавітом польської мови й переданих польськими літерами. Значення заголовних слів пояснено польськими однослівними відповідниками: *barysz* 'zysk' (s. 207), *besida* 'rozmowa' (s. 207), *dumaty* 'myśleć' (s. 208); синонімними еквівалентами: *derewnia* 'izba, dom, chata' (s. 208), *neduha* 'niemocz, choroba' (s. 211); безеквівалентну лексику – описовими конструкціями: *arszyn* 'miara, mająca blisko 5 cwierci łokcia polskiego' (s. 207), *oranycia* 'pole roogane' (s. 211), *litnyk* (ukr.[aińskie]) 'suknia letnia kobieca' (s. 210), *sotnia* 'kupa ludzi składająca się ze sta' (s. 214). До близько 20 відсотків заголовних слів подано етимологічну характеристику: *bidniak* serb.[skie] 'bednik' (s. 207), *goj* żydowsk.[ie] 'newerny' (s. 209), *woskres* cerk.[iewne] 'z martwych wstał' (s. 216), *fajnyj* niemiec.[kie] 'tęgi' (s. 208), *munycia* włosk.[ie] 'zbroja' (s. 211), *swojasy* cerk.[iewne] 'dom swój' (s. 214), *talán* tatarsk.[ie] 'szczęście' (s. 215), *trutynojka* 'trucizna', staroruskie trut (s. 215); указано на приналежність слів до гуцульських говірок: *cziczka* huculsk.[ie] 'kwiatek' (s. 208), *krysanyna* huculsk.[ie] 'kapeluch' (s. 210) та лексику, не поширену в Галичині: *kudrawuj* (s. 210), *kurhan* (s. 210), *łyman* (s. 210), *łuczeb* (s. 210).

У друкованих та рукописних наукових працях І. Вагилевича вміщено шість українсько-польських словничків. З-поміж них одна фразеологічна пам'ятка «Idyotyzyzm» є частиною рукописної монографії «Rozprawę o języku południowo-ruskim». Макроструктуру фразеологічного словничка становлять укладені за алфавітом 240 одиниць української народнорозмовної мови [5, с. 466–471]. Мікроструктуру пам'ятки формує заголовне слово – народнорозмовна фразеологічна одиниця та польський відповідник-фразеологізм або пояснення польською мовою: *ни сѣло, ни пало* 'ni stąd, ni z owąd' (с. 468), *и гадки не маеть* 'ani tu do głowy nie przyjdzie' (с. 468), *не для его лица* 'niestosownie' (с. 468), *выкинуло го зь памяти* 'zapomniał o tem' (с. 467), *тягу даль* 'uciekł' (с. 470).

В «Idyotyzyzm»-ах представлено одиниці фразеотематичної групи «Людина» з фразеосемантичними полями «Фізичний стан особи»: *мене мдлость обнимаеть* 'mdłości na mnie biją' (с. 468), *онъ такъ попося блѣль* 'on tak zbladł' (с. 469); «Психічний стан особи»: *душа въ мене вступила* 'uspokoiłem się' (с. 467), *сплыль зь розума* 'zgłupiał' (с. 470); «Поведінка особи»: *дивится зь подлобья* 'patrzy się ponuro' (с. 467), *не загрѣль мѣстца* 'nie utrzymał się' (с. 468); «Стосунки між людьми»: *въ козлой рогъ загнати* 'przycisnąć' (с. 467), *онъ кипить на него* 'on odraża się na niego' (с. 469); фразеотематичної групи «Сприйняття навколишнього світу», що включає фразеосемантичні поля: «Абстрактні відношення і поняття»: *дуже ся ладить* 'bardzo odpowiednio' (с. 467), *то не до притоки (цету)* 'to się nie łączy' (с. 470); «Явища природи»: *вода ся гонить* 'woda się męci' (с. 466), *дурна погода* 'niepogoda' (с. 467);

«Час»: *вчєра вѡточи (в тѣи чинѣ)* ‘wczora pod ten czas’ (с. 466), *за деле годѣ* ‘w sam dobry czas’ (с. 467).

У рукописних етнографічних розвідках «Huculowie. Mieszkańcy wschodniego wzgorza Karpat», «Wojki, szczer rusko-słowiański w Galicyi», «Łemki. Mieszkańcy zachodniego wzgorza Karpat» І. Вагилевича вміщено гуцульський (196 слів), бойківський (172 слова), лемківський (48 слів) словнички з польськими відповідниками. Ці праці зберігаються в Бібліотеці РАН у Санкт-Петербурзі, їхні копії – у Науковій бібліотеці Львівського національного університету ім. І. Франка [27; 29; 30]. Ще один варіант гуцульського словничка (93 слова) надрукований у польському часописі «Przegląd naukowy» (Варшава, 1844) [31]; варіант бойківського словничка (146 слів) зберігається у Львівській національній науковій бібліотеці В. Стефаніка [28].

Українська лексика пам’яток зафіксована польською графікою: *sawaty* ‘dokuczać’ (19, s. 25), *lelekczy* ‘siać sitkiem’ (18, s. 25; 19, s. 24), *riń* ‘drobny rzęczny piasek’ (18, s. 23; 19, s. 25), *bludo* ‘misa’ (16, s. 19; 17, s. 18), *ilczystyj* ‘cienki’ (16, s. 20; 17, s. 18), *hrada* ‘nasep z grubego piasku’ (16, s. 20), *obitnie* ‘obiad zaduszny’ (16, s. 20; 17, s. 19). У кінці гуцульського, бойківського, лемківського словничків подано оніми – антропоніми, топоніми, гідроніми, мікроороніми.

Висновки. Українсько-польські лексикографічні праці першої половини XIX ст. – це пам’ятки перекладного та перекладно-глумачного типу, з-поміж них – фразеологічний та діалектні словнички. У проаналізованих пам’ятках виявлено мікроструктуру різного складу: за характеристикою заголовних слів – фонетичну, граматичну, етимологічну, ареальну інформацію; за способом їх перекладу – польськими однослівними, кількома синонімічними еквівалентами, описовими конструкціями; за репрезентацією значення слова в контексті – ілюстративний матеріал, за цитованістю матеріалу – паспортизацію. Найповнішу мікроструктурну характеристику заголовних слів містять самостійні лексикографічні праці, зокрема «Матеріялы ...» І. Лаврівського та Й. Скоморовського.

Перспектива дослідження. Лексичний матеріал українсько-польських пам’яток першої половини XIX ст. становить джерельну базу для студій української історичної лексикології, ономастики, фразеології, діалектології, українсько-польських мовних контактів.

Список використаних джерел та літератури

1. Будзяк А. Апелятивні назви тварин у рукописних словниках Івана Вагилевича. *Beiträge der Europäischen Slavistischen Linguistik (Polyslav) 18* / herausgegeben von E. Guttiérrez Rubio, M. Falkowska, E. Kislova, M. Stępień. München – Berlin – Leipzig – Washington, 2015. S. 51–60.
2. Будзяк А. Апелятивні назви тварин у рукописних словниках Івана Вагилевича (назви птахів). *Studia Methodologica*. Тернопіль, 2014. № 39. С. 26–33.
3. Будзяк А. Західноукраїнські фразеологічні одиниці в лексикографічних працях XIX ст. *Ukrainistika: minulost, přítomnost, budoucnost. III. Jazyk: kolektivni monografie věnovaná 20 výročí zahájení výuky ukrajinštiny jako studijního oboru na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně*. Brno, 2015. S. 69–76.
4. Будзяк А. Карпатські топографічні назви в лексикографічних роботах Івана Вагилевича. *W świecie Słowian. Szkice z dziejów leksykologii i leksykografii. Księga dedykowana Profesorowi Wiesławowi Witkowskiemu w osiemdziesiątą piątą rocznicę urodzin* / pod red. H. Chodurskiej, A. Mażulis-Frydel, A. Radzik. Kraków : Oficyna Wydawnicza «Impuls», 2013. S. 33–45.
5. Вагилевич І. [Идуотызму]. Дзензелівський Й. О. Українсько-польський фразеологічний словник І. Вагилевича. Його ж. Українське і слов’янське мовознавство : зб. пр. Львів : Атлас, 1996. С. 467–471 (Українознавча бібліотека НТШ. Ч. 6).
6. Вагилевич І. Словарь языка южно-русского 1834–1844 // Російська нац. б-ка. Санкт-Петербург. Ф. 16. Спр. 23. 218 арк.
7. Галас Б. З історії морфонологічних явищ української мови (на матеріалі рукописних словників XIX – початку XX ст.). *Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. ст. Філологічні науки*. Запоріжжя, 2006. № 2. С. 48–58.
8. Галас Б. К. Лексика гуцульських і буковинських говірок у записах І. Вагилевича та Я. Головацького. *Слов’янська філологія : зб. наук. пр.* Чернівці : Рута, 2000. Вип. 93. С. 87–97.

9. Галас Б. К. Рукописні словники ХІХ – початку ХХ ст. і тенденції розвитку української літературної мови в Західній Україні. *Матеріали Міжнародної асоціації українців (м. Чернівці, 25–29 серпня 2002 р.)*. Чернівці : Рута, 2003. С. 185–191.
10. Галас Б. К. Українська народна географічна термінологія в рукописних словниках І половини ХІХ ст. *Науково-технічний прогрес і проблеми термінології : тези доп. республ. конф. (м. Львів, травень 1980 р.)*. Київ : Наук. думка, 1980. С. 57–59.
11. Галас Б. К. Ф. С. Шимкевич як лексикограф і українське словникарство (кінець ХVІІІ – початок ХХ ст.). Ужгород : Поличка «Карпатського краю», 1995. 300 с.
12. Горещкий П. Й. Історія української лексикографії. Київ : Вид-во АН УРСР, 1963. 244 с.
13. Збір І. Український фольклор у розвідках польських дослідників на матеріалі «Покуття» Оскара Кольберга. *Проблеми слов'янознавства : наук. зб.* Львів, 2005. Вип. 55. С. 254–262.
14. Кирчів Р. Етнографічно-фольклористична діяльність «Руської Трійці». Київ : Наук. думка, 1990. 344 с.
15. Кульчицька Т. Українська лексикографія ХІІІ–ХХ ст. : бібліографічний покажчик / наук. ред. Д. Г. Гринчишин. Львів, 1999. 360 с.
16. Лаврівський І. Матеріали до словаря руссаго (1822–1826 рр.) : у 6 т. *Львівська нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника*. Ф. 2. Оп. 1. Спр. 331. Т. 1: Б–В. 698 с.; Т. 2: Д, Є, Ж. 520 с.; Т. 3: З. 520 с.; Т. 4: Л–М. 196 с.; Т. 5: С. 480 с.; Т. 6: Ф, Ч. 400 с.
17. Левицький Й. Прирѣчный словаръ славено-польскій, или собраніе Речѣній славѣнскіхъ неѣдѣбъ разѣмѣлныхъ вѣбрѣтающихся въ книгахъ церковныхъ, на языкъ польскій толкованыхъ. Лвигородъ, 1830. 148 с.
18. Матвіяс І. Г. Українська мова та її говори. Київ : Наук. думка, 1990. 168 с.
19. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Історія української літературної мови / упоряд., автор іст.-біогр. нарису та приміт. М. С. Тимошик. Київ : Либідь, 1995. 296 с.
20. Переписка Івана Вагилевича. *Матеріали до історії українсько-чеських взаємин в першій половині ХІХ ст.* / видав І. Брик. Львів : Накладом НТШ, 1921. Розд. 1. С 1–32 (Українсько-руський архів. Т. 15).
21. Скоморовський Й. Матеріали до словаря руского : у 5 т. *Львівська нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника*. Ф. 77. Оп. 1. Спр. 305. Т. 1: А–Г. 146 арк.; Т. 2: Д–Й. 137 арк.; Т. 3: К–О. 181 арк.; Т. 4: П. 220 арк.; Т. 5: Р–Щ. 184 арк.
22. Ткач Л. Народнорозмовне джерело фразеологізмів спільного фонду української та польської мов. *Українська історична та діалектна лексика : зб. наук. пр.* Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2003. Вип. 4. С. 277–292.
23. Budziak A. Rękopiśmienna spuścizna słownikarska Iwana Wahylewycza. *Studia Ruthenica Cracoviensia*. Kraków : Wyd-wo «Scriptum» 2014. № 8. 411 s.
24. Budziak A. Zapożyczenia polskie w materiale ukraińskim XIX-wiecznego ukraińsko-polskiego słownika frazeologicznego Iwana Wahylewycza. *Linguistica Copernicana*. Toruń : Wyd-wo Nauk. Uniw. Mikołaja Kopernika, 2010. № 2 (4). S. 273–285.
25. Janów J. Słowniczek huculski sprzed stulecia. Lwów, 1937. *Odbitka ze Sprawozdań Towarzystwa Naukowego we Lwowie*. R.16. Z. 3. S. 1–12.
26. Linde S. B. Słownik języka polskiego : t. 1–6 / red. M. Bańko, M. Majdak, M. Czeszewski. Warszawa : Drukarnia XX. Pijarów, 1807–1814. URL: <http://www.leksyko.grafia.uw.edu.pl/slowniki/37/slownik-jezyka-polskiego-warszawa-1807-1814> (дата звернення 07.10.2017).
27. Wagilewicz J. Narzeczce. Łemki. Mieszkańcy zachodniego wzgorza Karpat. Lwów, 1841. Rozd. 5 // Наукова б-ка Львівського нац. ун-ту ім. І. Франка. М–1173. Копія.
28. Wagilewicz J. [Słowniczek]. Wojki. Szczer rusko-słowiański w Galicyi // Львівська нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника. Ф. 5. Оп. 1. Спр. 4342. С. 19–21.
29. Wagilewicz J. [Słowniczek]. Wojki, szczer rusko-słowiański w Galicyi. Lwów, 1839. S. 18–19 // Наукова б-ка Львівського нац. ун-ту ім. І. Франка. М–1173. Копія.
30. Wagilewicz J. [Słowniczek]. Huculowie. Mieszkańcy wschodniego wzgorza Karpat. Lwów, 1837. S. 22–23 // Наукова б-ка Львівського нац. ун-ту ім. І. Франка. М–1173. Копія.
31. Wagilewicz J. [Słowniczek]. O mieszkańcach wschodniej części gór Karpackich (dalszy ciąg). Przegląd naukowy. Warszawa, 1844. N. 28. S. 24–25.
32. Żegota P. Słowniczek mniej zrozumiałych słów ruskich. Pieśni ludu ruskiego w Galicji : w 2 t. Lwów, 1840. T. 2. S. 207–214

References (translated & transliterated)

1. Budziak, A. (2015). Apeliatyvni nazvy tvaryn u rukopysnykh slovnykakh Ivana Vahylevycha [Appellate names of animals in Ivan Vagilevich's handwritten dictionaries]. *Beiträge der Europäischen Slavistischen Linguistik (Polyslav) 18 – Contribution to European Slavic Linguistics (Polyslav) 18*. München – Berlin – Leipzig – Washington [in Ukrainian].
2. Budziak, A. (2014). Apeliatyvni nazvy tvaryn u rukopysnykh slovnykakh Ivana Vahylevycha (nazvy ptakhiv) [Appellate names of animals in Ivan Vagilevich's handwritten dictionaries (bird names)]. *Studia Methodologica*. Ternopil, 39, 26–33 [in Ukrainian].
3. Budziak, A. (2015). Zakhidnoukrainski frazeolohichni odynytsi v leksykohrafichnykh pratsiakh XIX st. [Western Ukrainian phraseological units in the lexicographic works of the 19th century]. *Ukrainistika: minulosť, přítomnosť, budoucnost. III. Jazyk: kolektivní monografie věnovaná 20 výročí zahájení výuky ukrajinštiny jako studijního oboru na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně – Ukrainian studies: past, present, future. III. Language: collective monograph dedicated to the 20th anniversary of the commencement of teaching Ukrainian as a field of study at the Faculty of Arts of Masaryk University in Brno*. Brno, 69–76 [in Ukrainian].
4. Budziak, A. (2013). Karpatski topografichni nazvy v leksykohrafichnykh robotakh Ivana Vahylevycha [Carpathian topographic names in lexicographic works of Ivan Vagilevich]. *W świetle Słowian. Szkice z dziejów leksykologii i leksykografii. Księga dedykowana Profesorowi Wiesławowi Witkowskiemu w osiemdziesiątą piątą rocznicę urodzin – In the world of Slavs. Sketches of the history of lexicology and lexicography. Book dedicated to Professor Wiesław Witkowski on the eighty-fifth anniversary of his birth*. H. Chodurska, A. Mażulis-Frydel, A. Radzik (Ed.). Krakow: Oficyna Wydawnicza «Impuls», 33–45 [in Ukrainian].
5. Vahylevych, I. (1996). [Idyotyzy]. *Dzendzelivsky Y. O. Ukrainsko-polskyi frazeolohichnyi slovnyk I. Vahylevycha. Yoho zh. Ukrainske i slovianske movoznavstvo – Ukrainian-Polish Phraseology Glossary by I. Vahylevych. Ukrainian and Slavic linguistics*. Lviv: Atlas (Ukrainoznavcha biblioteka NTSh. part 6) [in Ukrainian].
6. Vahylevych, I. Slovar yazyka yuzhno-ruskoho 1834–1844 [Dictionary of the language of South Ruthenian 1834–1844]. *Rosiiska nats. b-ka. Sankt-Peterburh – St. Petersburg Russian National library*. F. 16. Spr. 23. 218 fold [in Ukrainian].
7. Halas, B. (2006). Z istorii morfonolohichnykh yavyshech ukrainskoi movy (na materiali rukopysnykh slovnykiv XIX – pochatku XX st.) [From the history of the morphological phenomena of the Ukrainian language (on the material of handwritten dictionaries of the 19th – beginning of the 20th centuries)]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Filolohichni nauky – Bulletin of Zaporizhzhya National University. Philological Sciences. Zaporizhzhia*, 2, 48–58 [in Ukrainian].
8. Halas, B. K. (2000). Leksyka hutsulskykh i bukovynskykh hovirok u zapysakh I. Vahylevycha ta Ya. Holovatskoho [The vocabulary of Hutsul and Bukovyna dialects in the recordings of I. Vahylevych and Y. Holovatsky]. *Slovianska filolohiia – Slavic Philology*. Chernivtsi: Ruta, issue 93, 87–97 [in Ukrainian].
9. Halas, B. K. (2003). Rukopysni slovnyky XIX – pochatku XX st. i tendentsii rozvytku ukrainskoi literaturnoi movy v Zakhidnii Ukraini [Handwritten dictionaries of the XIX – early XX centuries and trends in the development of Ukrainian literary language in Western Ukraine]. *Materialy Mizhnarodnoi asotsiatsii ukrainistiv – Proceedings of the International Association of Ukrainianists*. Chernivtsi: Ruta, 185–191 [in Ukrainian].
10. Halas, B. K. (1980). Ukrainska narodna heografichna terminolohiia v rukopysnykh slovnykakh I polovyny XIX st. [Ukrainian folk geographical terminology in handwritten dictionaries of the first half of the nineteenth century]. *Naukovo-tekhnichnyi prohres i problemy terminolohii – Scientific and technological progress and problems of terminology*. Kyiv: Nauk. dumka, 57–59 [in Ukrainian].
11. Halas, B. K. (1995). *F. S. Shymkevych yak leksykohraf i ukrainske slovnykarstvo (kinets XVIII – pochatok XX st.) [F. S. Shymkevych as a lexicographer and Ukrainian lexicography (end of XVIII – beginning of XX century)]*. Uzhhorod: Polychka «Karpatskoho kraiu» [in Ukrainian].
12. Horetskyi, P. Y. (1963). *Istoriia ukrainskoi leksykohrafii [History of Ukrainian lexicography]*. Kyiv: Vydvo AN URSSR [in Ukrainian].
13. Zbyr, I. (2005). Ukrainskyi folklor u rozvidkakh polskykh doslidnykiv na materiali «Pokuttia» Oskara Kolberga [Ukrainian Folklore in the Exploration of Polish Researchers by Oscar Kolberg's «Pokuttia»]. *Problemy slovianoznavstva – Problems of Slavic Studies*. Lviv, issue 55, 254–262 [in Ukrainian].
14. Kyrchiv, R. (1990). Etnohrafichno-folklorystychna diialnist «Ruskoi Triitsi» [Ethnographic and folklore activity of the Russian Trinity]. Kyiv: Nauk. dumka [in Ukrainian].
15. Kulchytska, T. (1999). Ukrainska leksykohrafiia XIII–XX st.: bibliohrafichni pokazhchyk [Ukrainian lexicography of the XIII–XX centuries: bibliographic index]. D. G. Grynchyshyn (Ed.). Lviv [in Ukrainian].

16. Lavrivskiy, I. Materialy do slovaria ruskoho (1822–1826 rr.): u 6 t. [Materials to the Ruthenian Dictionary (1822–1826)]. (Vols. 1–6). *Lvivska nats. nauk. b-ka Ukrainy im. V. Stefanyka – Vasul Stefanyk Lviv National Scientific Library of Ukraine*. F. 2. Op. 1. Spr. 331. Vol. 1: B–V. 698 p.; Vol. 2: D, Ye, Zh. 520 p.; Vol. 3: Z. 520 p.; Vol. 4: L–M. 196 p.; Vol. 5: S. 480 p.; Vol. 6: F, Ch. 400 p. [in Ukrainian].
17. Levitskiy, Y. (1830). *Pryruchnyi slovár slavieno-pólskii, yly sobránitie Riechiénii slaviénskikh nieudób razumhitielnykh obrítáúshcheykhsia v knyáhakh tsierkovnykh, na jazyk pólskii tolkóvanykh* [The Handy Slavonic-Polish Dictionary]. Lviv [in Ukrainian].
18. Matviias I. H. (1990). *Ukrainska mova ta yiyi hovory* [The Ukrainian language and its subdialects. Kyiv: Nauk. dumka [in Ukrainian].
19. Ohienko, I. (Mytropolyt Ilarion) (1995). *Istoriia ukrainskoi literaturnoi movy* [History of Ukrainian literary language]. M. S. Tymoshyk (uporiad., avt. ist.-biohr. narysu ta prymit.). Kyiv: Lybid [in Ukrainian].
20. *Perepyska Ivana Vahylevycha. Materialy do istorii ukrainsko-cheskykh vzaiemyn v pershii polovyni XX st.* [Correspondence of Ivan Vagilevich. Materials on the history of Ukrainian-Czech relations in the first half of the nineteenth century]. (1921). I. Bryk (vyd.). Lviv: Nakladom NTSh, Rozd. 1, 1–32 (Ukrainko-ruskyyi arkhiv. Vol. 15) [in Ukrainian].
21. Skomorovskyi, Y. Materialy do slovaria ruskoho: u 5 t. [Materials to the Ruthenian Dictionary]. (Vols. 1–6). *Lvivska nats. nauk. b-ka Ukrainy im. V. Stefanyka – Vasul Stefanyk Lviv National Scientific Library of Ukraine*. F. 77. Op. 1. Spr. 305. Vol. 1: A–G. 146 fold.; Vol. 2: D–I. 137 fold.; Vol. 3: K–O. 181 fold.; Vol. 4: P. 220 fold.; Vol. 5: R–Shch. 184 fold.
22. Tkach, L. (2003). Narodnorozmovne dzherelo frazeologizmiv spilnoho fondu ukrainskoi ta polskoi mov [Live folk source of phraseology of the joint fund of Ukrainian and Polish]. *Ukrainska istorychna ta dialektna leksyka – Ukrainian historical and dialect vocabulary*. Lviv: In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy, issue 4, 277–292 [in Ukrainian].
23. Budziak, A. (2014). *Rękopiśmienna spuścizna słownikarska Iwana Wahylewycza* [Ivan Vahylevych's manuscript heritage of dictionary work]. Krakow: Wyd-wo «Scriptum», 8 [in Polish].
24. Budziak, A. (2010). Zapożyczenia polskie w materiale ukraińskim XIX-wiecznego ukraińsko-polskiego słownika frazeologicznego Iwana Wahylewycza [Polish borrowings in Ukrainian material of the 19th-century Ukrainian-Polish phraseology dictionary by Ivan Vahylevych]. *Linguistica Copernicana – Linguistics Copernicana*. Torun: Wyd-wo Nauk. Uniw. Mikołaja Kopernika, 2 (4), 273–285 [in Polish].
25. Janów, J. (1937). Słowniczek huculski sprzed stulecia [Hutsul Glossary from a century ago]. *Odbitka ze Sprawozdań Towarzystwa Naukowego we Lwowie – Print from the Reports of the Scientific Society in Lviv*. Lviv, R.16, Z. 3, 1–12 [in Polish].
26. Linde, S. B. (1807–1814). *Słownik języka polskiego* [Polish Dictionary]. (Vols. 1–6). M. Bańko, M. Majdak, M. Czeszewski (Ed.). Warszawa: Drukarnia XX. Pijarów. Retrieved from <http://www.leksyko.grafia.uw.edu.pl/slowniki/37/slownik-jezyka-polskiego-warszawa-1807-1814>.
27. Wagilewicz, J. (1841). Narzecze. Łemki. Mieszkańcy zachodniego wzgórza Karpat [Dialect. Lemky. Inhabitants of the western hill of the Carpathians]. *Naukova b-ka Lvivskoho nats. un-tu im. I. Franka – Scientific Library of Ivan Franko National University of Lviv*. Lviv, M–1173, Rozd. 5 [in Polish].
28. Wagilewicz, J. [Słowniczek]. Bojki. Szczep rusko-słowiański w Galicyi. [Bojky. A Ruthenian-Slavonic tribe in Galicia]. *Lvivska nats. nauk. b-ka Ukrainy im. V. Stefanyka – Vasul Stefanyk Lviv National Scientific Library of Ukraine*. F. 5. Op. 1. Spr. 4342, 19–21 [in Polish].
29. Wagilewicz, J. (1839). [Słowniczek]. Bojki, szczep rusko-słowiański w Galicyi. [Glossary. Bojky. A Ruthenian-Slavonic tribe in Galicia]. *Naukova b-ka Lvivskoho nats. un-tu im. I. Franka – Scientific Library of Ivan Franko National University of Lviv*. Lviv, M–1173, 18–19 [in Polish].
30. Wagilewicz, J. (1837). [Słowniczek]. Hucułowie. Mieszkańcy wschodniego wzgórza Karpat [Glossary. Hutsuly. Inhabitants of the eastern hill of the Carpathians]. *Naukova b-ka Lvivskoho nats. un-tu im. I. Franka – Scientific Library of Ivan Franko National University of Lviv*. Lviv, M–1173, 22–23 [in Polish].
31. Wagilewicz, J. (1844). [Słowniczek]. *O mieszkańcach wschodniej części gór Karpackich (dalszy ciąg). Przegląd naukowy.* [Glossary. About inhabitants of the eastern part of the Carpathian (continuation). Scientific review]. Warszawa, 28, 24–25 [in Polish].
32. Żegota, P. (1840). Słowniczek mniej zrozumiałych słów ruskich. Pieśni ludu ruskiego w Galicji [Glossary of less understandable Ruthenian words. Songs of the Ruthenian people in Galicia]. (Vols. 1–2). Lviv, Vol. 2, 207–214 [in Polish].

Статтю отримано 16.10.2019 року
Прийнято до друку 28.11.19 року